

Miljødirektoratet
Ref. 2021/4409

30.11.2021

Byggevareindustriens, Betongelementforeningens og Basals høringsinnspill om forslag til forskrift for betongproduksjon

Om avsenderne

Byggevareindustriens forening

Byggevareindustriens Forening er en materialuavhengig bransjeforening for et bredt spekter av byggevareprodusenter med ca. 200 medlemsbedrifter med til sammen over 5 000 ansatte og ca. 20 milliarder kr i årlig omsetning. Av disse er det mange bedrifter knyttet til betongproduksjon, deriblant produksjon av betongvarer som takstein, belegningsstein, rør og kummer, betongelementer og fabrikkbetong. Byggevareindustriens forening inngår i Byggenæringens Landsforening og NHO.

Betongelementforeningen

Betongelementforeningen er en produsent- og entreprenørforening for betongelementprodusenter og montasjeentreprenører med ca 150 medlemsbedrifter fordelt på tre kategorier. Medlemsbedriftene finnes fra Alta i nord til Arendal i sør. Med ca 3000 ansatte og rundt 6 milliarder kr i omsetning bidrar bedriftene til verdiskaping, sysselsetting og engasjement i hele landet.

Basal AS

Basal er en sammenslutning av 14 betongvareprodusenter med 28 fabrikker og utsalgssteder fordelt i hele Norge. Fokusområdene er avløpsrør, løsninger for fordrøyning, infiltrasjon og overvannshåndtering, samt vannkummer og renneløpskummer. Gjennom et sterkt fellesskap bistår vi i utviklingen og standardiseringen av betongrørsystemene som trykker Norges vann- og avløpssystemer. Basal AS har blant annet som hovedoppgave å gi teknisk rådgivning for ca 80% av den norske betongrør og kumbransjen. Basals eiere har en omsetning på 1,2 milliarder kroner innen kjerneområdet.

Kort oppsummering

Byggevareindustrien, Betongelementforeningen og Basal er enige i målsetningen til forslaget om at det skal være en god miljøstandard for betongproduksjon i bransjen. Vi er også enige i at likelydende og enhetlig praksis er ønskelig, men ønsker samtidig at det åpnes opp for individuelle vurderinger der resipient tillater det. Dette for å unngå å påføre produsenter unødvendige kostnader når det er entydig at lokal resipient vil tåle høyere pH og konsentrasjonsgrenser enn det som er foreslått.

Grensen for suspendert stoff

Vi mener at forslaget til grensen for utslipp av suspendert stoff er lagt for strengt ved at det foreslås en grense på 30 mg/l. Vi ber om at denne legges på 50 mg/l, dvs. tilsvarende som mange kommuner har i dag, og med mulighet til avvik og økte utslipp dersom påslipp går til spillvannsledning og overvannsledning som fører til sjø.

Implementeringstid

Forslåtte krav vil medføre høye investeringskostnader per fabrikkbygg, noe som kan gi store økonomiske utfordringer for spesielt de mindre bedriftene. Vi mener derfor at det er viktig å gi bedriftene tilstrekkelig implementeringstid til å gjennomføre enkelte tiltak som å unngå at bedriftene må avvikles pga. høye ekstrakostnader over kort tid.

Vi foreslår derfor at det tillates en overgangsperiode på 5 år der bedriften det første året må lage en plan for oppgradering inkl. finansiering for deretter implementere tiltakene innen 5 år etter at forskriften trer i kraft.

Dette vil gi produsenter mulighet til både planlegge og gjennomføre tiltak knyttet til redusert vannforbruk, resirkulering av prosessavløpsvann og om nødvendig investere i nye eller utvidede sedimenteringsanlegg og ph-reduserende tiltak m.m.

I tillegg kan det være krevende vinterforhold i Norge som medfører prosess tekniske utfordringer i resirkuleringsanleggene som medfører behov for nye teknologiske løsninger.

Behov for tilskuddsordninger

Betongnæringen ber derfor om at det etableres fellesprosjekter med tilskudd fra det offentlige for å utvikle kostnadseffektive og standardiserte sedimenteringsanlegg/konsepter for hhv. betongvarefabrikker og for større og mindre fabrikkbetongenheter og andre tiltak som skal bidra til reduserte utslipp fra produksjonen.

På denne måten vil å både sikre at lokale betong(vare)fabrikker kan investere i kostnadseffektive sedimenteringsanlegg tilpasset sin aktivitet samtidig som fabrikkene holder utslippene under gitte konsentrasjonsgrenser uten av kostnadene blir så høye at videre drift ikke vil bli mulig. Et viktig klimatililtak i tilknytning til betong er også å beholde produksjon nært sitt lokale marked for å redusere transportutslippene. I tillegg vil lengre transportavstander mellom markedet og fabrikkbetongprodusentene i distriktene kunne medføre behov for tiltak vi ikke ser rekkevidden av i dag.

Detaljerte kommentarer knyttet til §xx-5

Vi mener at forslaget til utslipp av suspendert stoff er lagt for strengt ved at det foreslås en grense på 30 mg/l. Vi ber om at denne legges på 50 mg/l, dvs. tilsvarende som mange kommuner har i dag ved påslipp til overvannsledning som fører til vassdrag (bekk, elv, innsjø), men mulighet til avvik og økte utslipp dersom påslipp går til spillvannsledning og overvannsledning som fører til sjø. (Bærum har 100 og 50 mg/l til hhv. sjø og vassdrag mens Oslo/Time kommune, m.fl. har hhv. 200 og 100 mg/l). Vi kan heller ikke se at grensen på 30 mg/l er gjort gjeldende i naboland vi kan sammenligne oss med og som benytter samme vannbehandlingsteknologi som oss. Videre oppleves det som uklart hvordan prøvetakingen skal foregå og hvilket måleprogram som skal følges, samt hvordan prøvene skal analyseres, og oppleves allerede i dag som et problem. Før det fastsettes entydige nasjonale krav om utslipp må også beskrives entydig målemetode inkludert hvilke og hvordan analysene skal gjennomføres.

Vi mener at grensen for konsentrasjoner av Krom (VI) i prosessutslippsvann på 0,03 mg/liter er vanskelig å forholde seg til med bakgrunn i kunnskapen framkommet i prosjektet «Hexavalent chromium in cement-based materials» som ble rapportert av SINTEF og NGI i februar 2021. Prosjektet, som også Miljødirektoratet deltok i, viser blant annet at det er store variasjoner i forholdet mellom Krom (III) og Krom (VI) avhengig av pH-verdi, lagringsforhold og tid siden betongen ble produsert. Videre varierer måleresultat av CrVI med hvilken målemetode som brukes, og det er stor forskjell

mellom resultatene fra ulike laboratorier selv om de bruker samme metode. Målinger av 6- og 3-verdig krom i utslippsvannet fra en del betongfabrikker viser også betydelig variasjoner i målte konsentrasjoner, og det synes ikke en entydig sammenheng mellom 6- og 3-verdig krom. Hva som er årsaken til disse variasjonene, er foreløpig uklart. Vi mener derfor at det må bygges opp erfaring med hvordan Krom forekommer som 3- og 6-verdig før konsentrasjonsgrenser kan settes. Det må også tydeliggjøres hvilken testmetode som skal legges til grunn for dokumentasjon av disse utlippene.

Detaljerte kommentarer knyttet til §xx-6

Vi har forståelse for at pH-verdien i utlipp må tilpasses resipientenes tålegrense, noe som også gjøres i dag. I følge FHI angir drikkevannsforskriften tiltaksgrenser for pH på < 6,5 og > 9,5. I lys av dette mener vi at forslåtte grenser på 8 og 9,5 kun må gjelde i små og spesielt sårbare resipienter, men også gradere mot utslippsvolum.

Forslaget slik det foreligger nå, vil innebære uoversiktlige investeringskostnader for minst et hundretall betongprodusenter, både store og små til dels uavhengig av resipient. Her mener vi det også bør være en mulighet å gi avvik for resipienter der pH-verdien har mindre betydning, eks.vis utlipp til sjø, eller utslippsverdier og mengde (volum og l/s) må ses i sammenheng med resipientens størrelse og tilstand.

Det siste vil gjelde de bedrifter som normalt ikke har utslippsvann, men der en sjelden gang vil være behov for utlipp av utlipp. Det vil da være urimelig å kreve et kostbart bobleanlegg for slike tilfeller.

Vi mener følgelig at det er problematisk å stille generelle krav til pH da dette må ses i sammenheng med resipientens kjemiske tilstand og størrelse mot utslippsmengde (l/s, konsentrasjon og volum). Derfor må pH-grense på utlipp vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Videre kan det være krevende vinterforhold i Norge medfører prosess tekniske utfordringer i resirkuleringsanleggene og medfører behov for nye teknologiske løsninger.

Detaljerte kommentarer knyttet til §xx-7

Siden målsetningen med forskriften også er å øke gjenvinningen av betongavfall der forskriften setter krav om at betongavfall primært skal nyttiggjøres i ny produksjonen. Det bør derfor åpnes for at betong kan knuses på plassen (lokalt) der dette er mulig. Det bør derfor kunne åpnes opp for økt støynivå i perioder for knusing av betong utover de nivåer som er angitt i tabellen i §xx-7.

Videre mener vi at det bør kunne gjøres stedlige vurderinger om at det kan gis andre grenser for støypåvirkninger, dvs. om virksomheten allerede ligger i områder med høyt støynivå.

Med vennlig hilsen

Byggevarerindustriens forening

Betongelementforeningen

Basal AS

Jøns Sjøgren
Adm. direktør

John Erik Reiersen
Daglig leder

Geir Sogge Johnsen
Adm. direktør